

Nog enkele kleine mededeelingen volgden, maar weldra scheidden wij na een welbesteeden, vermoeienden dag. Te 6 uur vereenigde ons de feestdich, waarover ik in een zoo ernstig tijdschrift als het uwe, waarde Gérant, niet durf uit te wijden. Morgen de traumatische neurose!

Vale

t. t.

Wiesbaden, 13 April 1893.

ZWAARDEMAKER

INGEZONDEN.

HET ONDERSTEUNINGSFONDS DER MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER GENEESKUNST.

Bericht aan de Leden.

Aan de lijst van contribuanten aan het Ondersteuningsfonds, vermeld op blz. 577, als toelichting op het voorstel Rotterdam e. O. moeten worden toegevoegd de Afdeelingen: Gouda e. O., (21 leden, contribueerende f 1.— per lid), Helmond, Eindhoven e. O. (9 leden contribueerende f 2 per lid).

Deze beide Afdeelingen konden niet op de Naamlijst van 1892 geplaatst worden, daar zij na het afdrukken van deze lijst kennis gegeven hebben van de bijdragen.

Dr. M. JUDA.

Hoofdbestuurder Penningmeester.

MORBUS BARLOWII.

Met bijzondere belangstelling maakte ik, en velen mijner ambtgenooten hier ter stede, kennis met den inhoud van het artikel des Heeren Dr. J. DE BRUIN, in N°. 8 van dit *Tijdschrift* (25 Februari j.l.), waarin een ziekte behandeld wordt, die, tot dusverre als rhachitis acuta bekend, ons reeds sedert geruimen tijd niet voldoende beschreven voorkwam, ter verklaring van al de verschijnselen, die deze ziekte zoo bijzonder karakteriseeren. Geen der ons ten dienste staande handboeken was in staat behoorlijke inlichting te verschaffen aangaande het symptomen-complex, waarmede we hier te doen hebben. De meeste schrijvers maken zelfs geen gewag van deze in haar wezen, beloop en therapeutische verhouding zoozeer gekenmerkte ziekte, terwijl anderen met eenige regelen als ter loops zich er van afmaken. Onze belangstelling bij het doorlezen van genoemd artikel werd al dadelijk gewekt, toen wij in de beschrijving van het geval des Heeren DE BRUIN, duidelijk het beeld herkenden van talrijke in ons aller praxis voorkomende patiëntjes, die, om zoo te zeggen dagelijks door ons worden waargenomen.

In de Vergadering der Afdeeling „Friesland” van den 30sten Maart j.l. bracht dan ook de Heer Dr. JAC. BAART DE LA FAILLE tot aller genoegen deze zaak,

naar aanleiding van bedoeld Tijdschrift-artikel, ter sprake. Hij wees daarbij op het feit, dat in zijn praxis, althans in de laatste jaren, ten minste een tiental gevallen waren voorgekomen, waarvan het beeld volkomen overeen kwam met dat in genoemde voordracht beschreven. Gewoonlijk wordt hulp ingeroepen bij het verschijnen van pijn in één of beide onderste extremiteiten, langzamerhand ontstaat pijnlijke zwelling aan de beeneinden, waarbij zich in het verder beloop zwelling van het tandvleesch met blauw-roode verkleuring en bloedingen voegen; verder vertoonen zich pseudoparalyse der ledematen, petechiën en onderscheidene bloeduitstortingen aan oogleden enz.; belangrijke anaemie, lichte atypische koorts, profuus zweeten,* vermagering, geelbleeke huidkleur, kortom mutatis mutandis al die verschijnselen, zoo nauwkeurig en duidelijk door DE BRUIN op blz. 299 e. v. beschreven, zij het ook niet altijd in dezelfde volgreeks.

Bij de daarop volgende discussie bleek het, dat al de andere collega's lijders aan genoemde ziekte, met volkomen analoge verschijnselen, tot de alledaagsche, althans tot de zeer dikwijls voorkomende ziekten in hunne praktijk rekenden. (Schrijver dezer regelen heeft op het oogenblik een patiëntje in behandeling, dat, met verandering van initialen, naam, datum en enkele andere ondergeschikte punten, als het ware in het artikel van den Heer DE BRUIN geheel en al beschreven is). Alle patiënten waren beneden den leeftijd van 2 jaren, behoorden tot den z.g. gegoeden burgerstand en waren met koemelk, althans niet met moedermelk gevoed. Het scorbutische karakter der ziekte was allen steeds bijzonder opgevallen, te meer omdat ervaring en literatuur hen geleerd hadden, dat gewone rhachitis zonder scorbutische verschijnselen pleegt te belooopen, iets dat vooral hen, die in andere streken van ons land, kinderen aan rhachitis lijdende hadden behandeld, het duidelijkst gebleken was.

De mededeelingen omtrent de aetiologische momenten, den maatschappelijken stand, waartoe de zieke kinderen behoorden enz., waren bij alle sprekers nagenoeg gelijkkluidend. Wat de therapie betreft, hadden de meesten de ervaring opgedaan, dat die kinderen, welke niet aan eene of andere complicatie (gewoonlijk een aandoening der ademhalingswerktuigen) bezweken, langs verschillende wegen herstelden, vooral echter door voeding met moeder- of vrouwenmelk. Soms daarenboven door het toedienen van aromatische baden. De weinige ondervinding, tot dusverre met een z. g. antiscorbutische dieet verkregen, leidden tot geen positieve uitspraken. Velen echter gaven als hun meening te kennen, dat zij vooralsnog niet konden besluiten, de spijsverteringswerktuigen hunner patiëntjes op zulk een zware proef te stellen als in het door ons aangehaalde artikel (blz. 283) met gerustheid en aanmoediging wordt aan de hand gedaan.

De vraag, waarom een ziekte, die elders tot de groote zeldzaamheden schijnt te behooren, hier zoo veelvuldig voorkomt, werd tevens besproken en kon tot geen bevredigende beantwoording leiden. De oorzaak in de koemelk te zoeken, kon, bij de erkende en bij meermalen herhaald onderzoek deugdelijk gebleken samenstelling, geen verdedigers vinden.

Ik heb gemeend, deze bijzonderheden, in een huishoudelijke vergadering behandeld, te moeten publiceeren, omdat zij langs dezen weg onder de oogen

komen van hen, die in deze zaak belang stellen en wellicht door verder onderzoek hun kennis betreffende den morbus Barlowii wenschen te verrijken, terwijl bedoelde bijzonderheden anders waarschijnlijk in de bladen van het notulen-boek der Afdeeling, zonder verdere vruchten te dragen, zouden zijn genoteerd en misschien later, als het ware slechts ter loops, in het jaarverslag zouden worden vermeld, zonder de noodige aandacht te trekken.

Leeuwarden, 1 April 1893.

Dr. KOOPERBERG.

HET VOORSTEL A VAN DE AFDEELING SCHIEDAM EN OMSTREKEN.

Het Hoofdbestuur heeft gemeend, een ongunstig praeadvies te moeten uitbrengen op het voorstel van onze Afdeeling. Daar er uit de redenen, in dat praeadvies uitgebracht, aanleiding zou kunnen ontstaan tot misverstand en vele afgevaardigden misschien met een imperatief mandaat ter Algemeene Vergadering komen, acht ik het noodig, reeds nu dat praeadvies te wederleggen.

Dat de jaarlijks te heffen hoofdelijke omslag niet vooraf te bepalen is, is juist de reden van het voorstel. Wanneer dit mogelijk was, zouden particuliere maatschappijen wel goede gelegenheid geven en was ons voorstel overbodig. Bij ons voorstel wordt er een kas gevormd voor de eerstvoorkomende gevallen en dan telken jare een hoofdelijke omslag geheven voor hetgeen in het afgelopen jaar noodig is geweest. Het hoofdmoment van het voorstel is echter de volgende vraag:

„Willen de leden zich verbinden om voor *elk* door ziekte behoeftig ge-
„worden medelid één gulden (ad maximum) 'sjaars te storten?”

De stellig zeer kostbare voorlichting van wiskundige raadslieden kunnen wij dan best ontberen.

Bovendien, ik herhaal, wanneer de wiskundigen er iets op wisten, zouden zij aan particuliere maatschappijen die inlichtingen reeds hebben gegeven. Het Hoofdbestuur kan toch niet meenen, dat, waar de wiskundige bijv. van de Eerste Ned. Verzek.-Maatsch. aan die maatschappij geen voldoende gegevens kan aanbieden, een door onze Maatschappij te benoemen Commissie dit wel zal kunnen.

Dat het Ondersteuningsfonds er onder zou lijden, is niet geheel onmogelijk, ofschoon juist het gering aantal contribuanten er misschien op wijst, dat zij wel van de noodzakelijkheid van die bijdragen overtuigd zijn.

Doch, vraag ik, mogen dan uit *vrees* voor een nadeeligen invloed op het Ondersteuningsfonds de zieke en behoeftige kunstbroeders maar aan hun lot worden overgelaten?

En als men dan al eens een keus moest doen, hetgeen ik nog volstrekt niet toegeef, is dan de keus tusschen goede ondersteuning van door ziekte behoeftige kunstbroeders, en ondersteuning van weduwen en ouden van dagen zoo moeilijk? Heeft dan het bestaan van een door liefdadigheid bijeengebracht fonds, voor weduwen en ouden van dagen, niet principiëel tegen zich, dat het de zorgeloozen stijft in hun zorgeloosheid, en wel te sterker naarmate het fonds meer uitkeert?